

Rautakautisen kalmistolöydön tarkastus 2-3. 4 Laitilan Untamalan kylässä Heinikkalan talon maalla. Löydöt on lueteltu seuraavasti KM 15140. Kertomukseen kuuluu valokuva ja karttaliite. Filmit on lueteltu numeroilla 25174-25178

Huhtikuussa 1961 ilmoitti Laitilan kirkkoherra Tukiainen Muinaistieteellisen toimikunnan Historiallisen osaston edustajalle, ylioppilas Liliukselle, että Laitilan Untamalan kylästä Heinikkalan talon tontilta on löydetty hopearisti, hopeinen ranne- rengas, hopearaha, ym. rautakautisia kalmistolöytöjä. Edellämaintuina päivinä allekirjoittanut kävi tarkastamassa löytöpaikan.

Löytöpaikka sijaitsee Untamalan kyläkirkon kirkkoaidan kaakkoislaidasta n. 50 m kaakkoon, Heinikkalan talon itäseinustan kivijalan alla. Rakennuksen itäseinustalla on nyt veranta. Löytöpaikka on verannan pohjoisseinän ja rakennuksen itäseinän kulmauksessa. Heinikkalan talon omistaa mv. Eino Heinikkala, os. Laitila, Untamala.

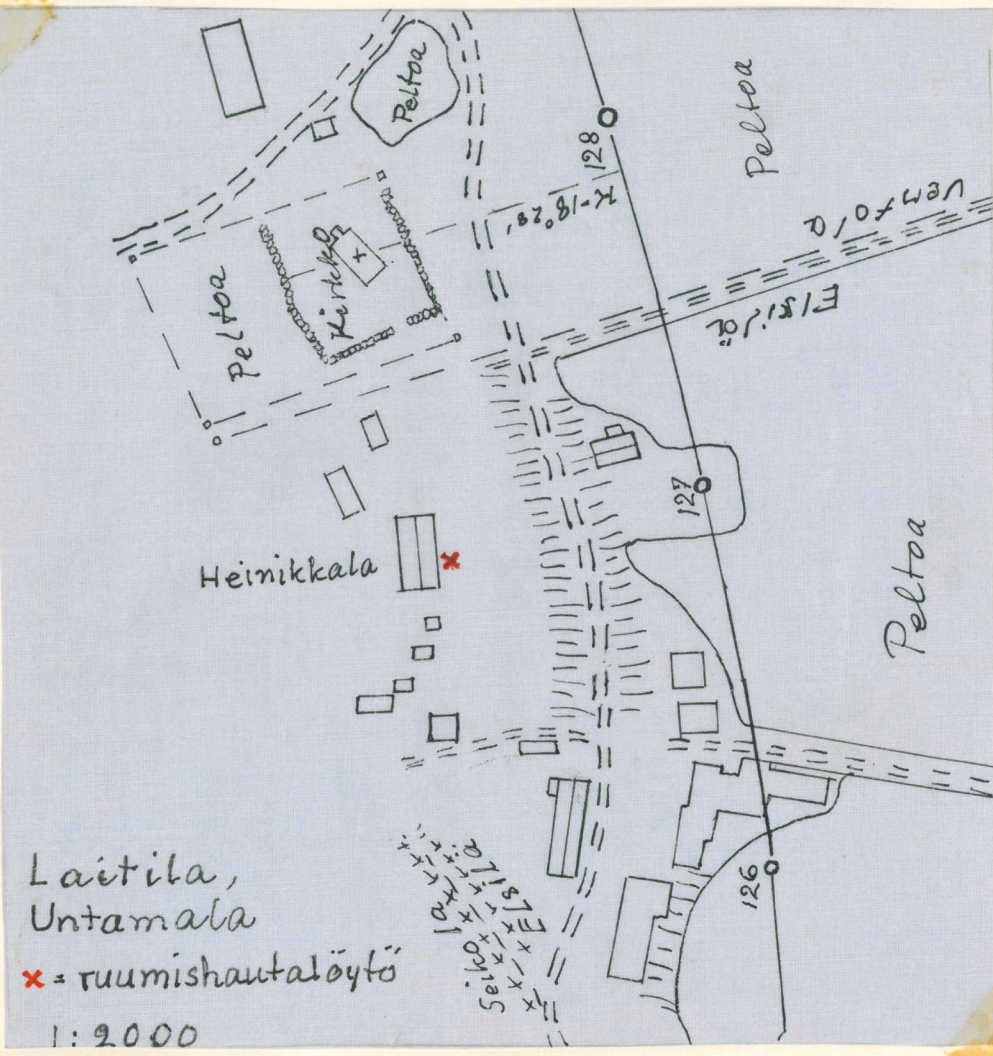
Löytö on tehty päärakennuksen remonttitöissä keväällä 1960. Tällöin uusittiin talon vanha kivijalka, ja tässä työvaiheessa esineet löytyivät. Löytäjä oli mv. Eino Heinikkala. Helge Heinikkala ja Vihtori Söderlund olivat olleet samanaikaisesti töissä. Molempien osoite on Laitila, Untamala. En tavannut löytäjää, vaikka kävin Heinikkalassa kaksi kertaa. Löytötiedot perustuvat talon emännän ja isännän sisaren havaintoihin. Esineet, hopearisti, kaksi hopeasolkea, kaksi hopeista sormusta, hopearaha, hopeinen rannerengas ja hihnanjakajien katkelmat olivat olleet maassa kivijalan alla n. 50 cm:n syvyydessä lähekkäin.

Osa esineistä oli löydetty maasta kaivetusta irtohiekkasta. Esineiden ympärillä oli ollut "perstaantunutta puuta". Tarkempaa selvitystä esineiden löytöasemista talon naisväki ei kyennyt minulle antamaan. Joka tapauksessa esineiden kunnan ja löytötietojen perusteella saattoi varmasti todeta, että kyseessä on ollut ruumiskalmistolöytö. Löytöpaikka on samalla hiekkapohjaisella harjulla kuin Untamalan varhaiskristillinen kirkkotarha, siitä n. 50 m kaakkoon. Käydessäni paikalla oli pihamaa kauttaaltaan tasotettu talon pohjois-, itä- ja eteläpuolella. Mm. oli Heinikkalan talon itäpuolelta ajettu pois suuri "kömppä" tienrakennusaineksi Hinnerjoen tietyömaalle. Näin ollen minulla ei ollut mitään mahdollisuuksia yrittää koekaivauksin selvittää, onko löytöpaikan ympärillä laajemmalti ruumiskalmistoa. Untamalan kirkkoharjulla on Heinikkalan löytöpaikan läheisyydessä parhaiten säilynyt maastoa, josta kannattaisi etsiä ruumishautoja, Heinikkalan tontin kaakkoispuolella olevassa perunamaassa, perunamaan ja vanhan Rauman tien välisellä nurmikkoisella etelään viettävällä rinneellä sekä Heinikkalan talon lounaispuolella olevassa puutarhasa. Matkallani sain kuulla Vanhan - Elsilän isännän veljeltä, että Elsilän talon maalta olisi löydetty vesijohto-ojasta ranne-
rengas, joka nyt on tohtori Elsilällä Paneliassa. Tieto on kuitenkin ristiriitainen. Mm. vanhan Elsilän emäntä kiisti sen jyrkästi. Mikäli väitteessä on perää, antaa se aiheen epäillä, että ruumiskalmistoa olisi jatkunut aina Untamalan harjun kaakkoispäähän asti, Heinikkalasta Elsilän tonttialueelle.

Selityksenä siihen, että löytöilmoitusta ei oltu tehty heti löydön tapahduttua, isännän sisar sanoi, että oli pelätty töiden viivästymistä, mikäli niin olisi menetelty.

Helsingissä 8. 5. 1961

Anna-Liisa Hirviluoto
Anna-Liisa Hirviluoto.

Laitila,
Untamala

x = ruumishautalöytö

1:2000

25174

Untamalan Heinikkalan kuvattuna Untamalan kirkonmaan laicalta. Lp. on muuten osittamalla kohdalla.

25176

Ks. ed. tekstiä.

25178

Untamala Myllymäki. Mahdollisesti jo tutkitun polttohaudan mokinon profiili. Kalmiss-
toharjun vanhaa tienpuoleista hienettä ruohotään
jatkuvasti joko hiekkakotossa tai jossain muussa
tyhteydessä. Muinaismuistokivelle on kasattua
kuidin kappaleita ym. roskaa.

25175

Onv. Heinikkalan sisar seisoo Lp:n vieressä.
Lp. on kivijalan alla.

25177

Heinikkala kuvattuna Turku - Rauma tie-
linjalta. Eoilan rakennuksia näkyvä
vasemmalla. Untamalan kirkko ja
oikealle.

Mikä löytöpaikka?

KM 15146 6.5 1961

Risti, seljuskatkelmat huoneenkenkäsojki kahta taittunutta raka, kaksi soomusta, rannerengas, rullapäisen huonekenkäsojien katkelmat ja kihmanjalosorenkaiden sekä kihnojen katkelmat on löydetty Laitilan Untamalan kylästä Heimikkalan talon perustuksesta.

Maanomistaja on msv. Eino Heimikkala, os. Laitila, Untamala.

Löytöpaikka sijaitsee Untamalan kyläkirkon pirkkotarhan ~~etä~~-kaakkois-
laidasta m. ~~100~~150 m kaakkoon, Heimikkalan talon itäseinän
perusmuurin ~~alla~~ kohdalla. Rakennuksen itäseinällä on veran-
ta. Lp. = verannan polygoonin ja rakennuksen itäseinän
välisessä kulmauksessa k. ohista kattaa.

Löytö tehtiin keuhalla 1960 remonttoissa. Talon ~~alla~~ ~~ot~~ vanhaa
kivijalkaa uusittiin ja täräsi työvaiheessa esineet löytyivät

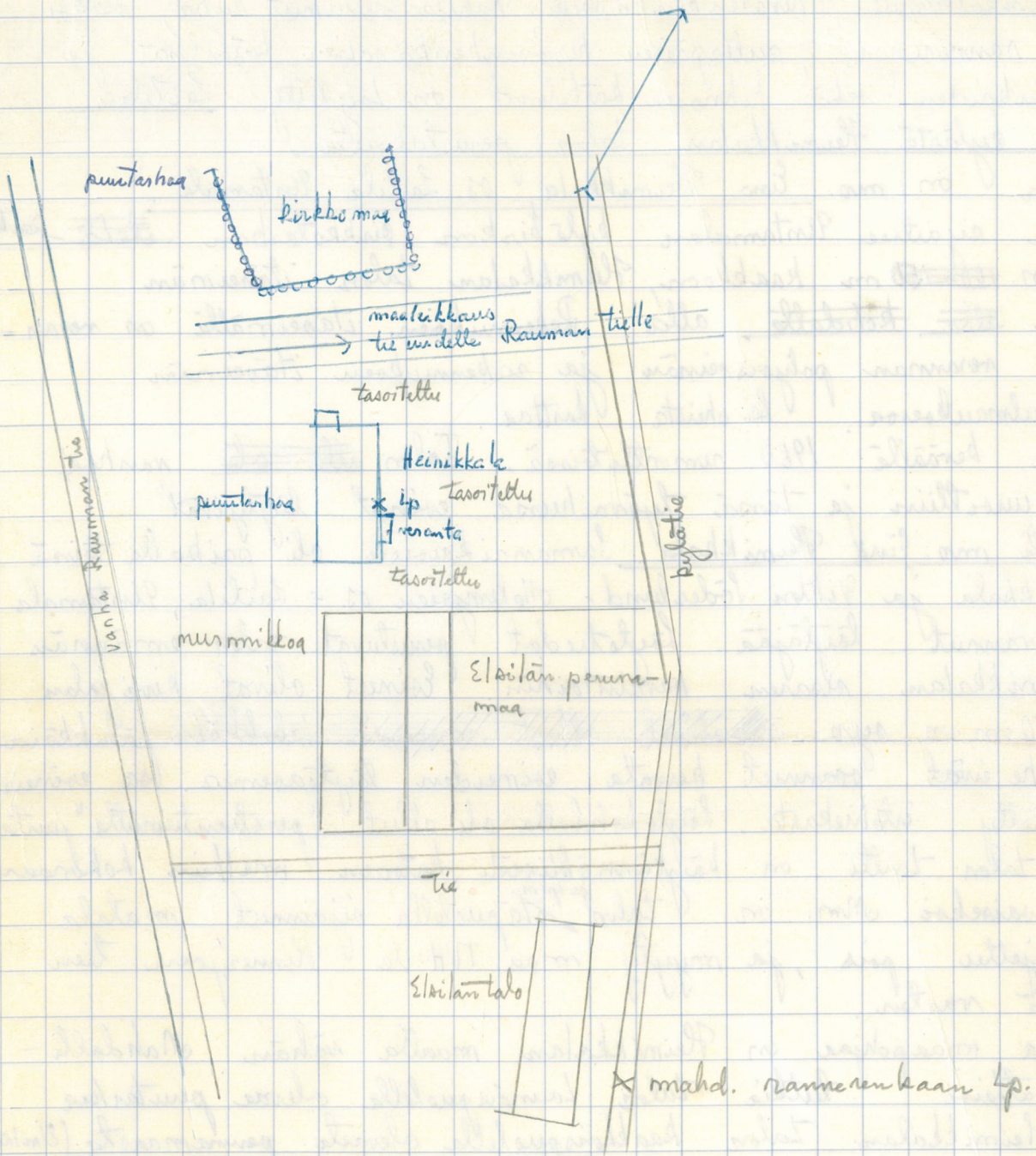
Löytäjä oli msv. Eino Heimikkala. Samanaikaisesti oli paikalla toinen
Helge Heimikkala ja Viktor Löderbund - Molempien os. = Laitila, Untamala.

En ~~ta~~ tavannut löytäjää. Löytötiedot perustuvat talon emännän
ja Eino Heimikkalan suuren harvaintoisiin. Esineet olivat kivijalan
alla m. 50 cm :m syv. ~~alalla~~ ~~alalla~~ ~~alalla~~ lähikkäin.

Tarpeisiin ne eivät osanneet kuvata esineiden löytöasemia, osa esineis-
tä oli löydetty intohiekasta. Löytökohdalla oli ollut "perustamattomia" puita.
Heimikkalan talon latti on käytännöllisesti katoos ^{maapohja} melkein kokonaan
sairattu tasaiseksi. Mm. on talon ^{maapohja} itäpuolella sijainnut matala
kumpare ajettu pois, ja myyty maa TVH:lle Hinnerjoen tien
rakennustöitä varten.

Koskemattonta maapohjaa on Heimikkalan maalla vähän. Mahdalli-
sesti kannattaisi tutkia talon lounaispuolella olevaa perustusta (Eloilan H:aa)
Myös Heimikkalan talon kaakkoispuolella olevaa perustusta (Eloilan H:aa)
rovi ~~jalas~~ löytyi hauteja. Samaten on Eloilan perustuksen
ja vanhan Raunan tien välillä kaunis eteläinen ^{maapohja} ~~niemi~~ ~~niemi~~ ~~niemi~~
kannattaisi suorittaa kokeita.

M. Eloilalta sain kuulla, että vanhan Eloilan (sij. Heimikkalan
talon kaakkoispuolella) itäpuolella olisi löydetty rannerengas
reijohuojasta. Tieto on vintinäinen. Eloilan emäntä kästi
sen jyrkästi. Rannerengas on toht. Eloilalla. K. Panelia.

Laitila Untamala

Heinikkala

Kantaluona